Gemeente Raalte

INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied Raalte, parapluherziening erfwindmolens'
Zaaknummer	47719-2023
B&W vergadering	31 oktober 2023
Portefeuillehouder	Dhr. B.J.M. (Ben) Nijboer
Behandelend ambtenaar	Linda Brouwer telefoon: 06-51157374 e-mail: linda.brouwer@raalte.nl

Kennis te nemen van

1. het ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied Raalte, parapluplan erfwindmolens, welke conform artikel 3.1 Wro voor een periode van zes weken ter inzage wordt gelegd;
2. de nieuwsbrief, welke gepubliceerd wordt op de website en per mail wordt toegezonden aan geïnteresseerden.

Inleiding

De gemeente Raalte heeft in het bestemmingsplan Buitengebied uit 2012 een afwijkingsmogelijkheid opgenomen om per bouwvlak in het buitengebied 1 windmolen te kunnen plaatsen van maximaal 25 meter tiphoogte. Hiermee is met name agrariërs en andere bewoners in het buitengebied de gelegenheid geboden om windenergie op het erf hoofdzakelijk voor eigen gebruik op te wekken. Om die reden worden deze kleine windmolens ook wel erfwindmolens genoemd. In de praktijk is gebleken dat erfwindmolens met een tiphoogte van 25 meter weinig effectief zijn en daardoor niet als een rendabele investering worden gezien. Dit is terug te zien in het beperkte aantal aanvragen om gebruik te maken van de afwijkingsmogelijkheid. In toenemende mate melden ondernemers en inwoners zich wel bij de gemeente met het verzoek om hogere erfwindmolens te mogen plaatsen voor eigen gebruik. Redenen hiervoor zijn onder meer de gestegen energieprijzen en duurzaamheidsambities.

De gemeente Raalte is bereid om in het buitengebied onder voorwaarden de plaatsing van hogere erfwindmolens tot een tiphoogte van 40 meter mogelijk te maken. Het plaatsen van molens op of bij een erf sluit namelijk aan bij het duurzaamheidsbeleid van de gemeente. In de raadsvergadering van 9 maart 2023 heeft u aan de hand van een memo over verruiming van het beleid voor erfwindmolens dan ook besloten om in principe in te stemmen met een verruiming van de hoogte van erfwindmolens van 25 meter naar 40 meter onder een aantal aanvullende voorwaarden. Uw heeft ons verzocht om een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied voor te bereiden, waarbij een tweetal amendementen en een motie betrokken dienen te worden.

Kernboodschap

1.1 Voorwaarden voor erfwindmolens bieden waarborgen voor initiatiefnemers en omwonenden

Met het principebesluit van 9 maart 2023 heeft ueen afweging heeft gemaakt waarbij aan duurzaamheid/rendement van de kleine windmolens een groot belang wordt gehecht. De landschappelijke impact dient zoveel mogelijk beperkt te worden door een zorgvuldige situering van de erfwindmolen met een adequate landschappelijke inpassing van de molenvoet en de bijbehorende voorzieningen. Zo is de aanwezigheid van een bouwvlak en plaatsing op een erf of maximaal 25 meter daarbuiten een vereiste, waardoor clustering van functies in het buitengebied geborgd is.

Op basis van de normen uit het Activiteitenbesluit treedt geen slagschaduwhinder op indien woningen van derden op minimaal 240 m of 12 maal de rotordiameter afstand van een windmolen zijn gesitueerd. Als extra zekerheid wordt niet de afstand tot de woning van een derde genomen, maar dient gerekend te worden tot de rand van het bouwvlak van buren. Bij een kleinere afstand is het risico op slagschaduwhinder afhankelijk van de situering, zodat dan onderzoek naar slagschaduw benodigd is.
Op basis van de richtafstanden voor het aspect geluid dient de minimale afstand 100 m te bedragen, zodat een erfwindmolen nimmer op een kleinere afstand gesitueerd mag worden. Om geluidsoverlast uit te sluiten is akoestisch onderzoek benodigd, indien de erfwindmolen tussen de 100 m en 240 m/12 x rotordiameter wordt beoogd.
Met deze afstanden worden de gezondheid en welbevinden van inwoners in het buitengebied voldoende beschermd. Tegelijk worden onderzoekslasten voor initiatiefnemers beperkt, indien de erfwindmolen op voldoende afstand tot bouwvlakken van derden wordt geplaatst.

1.2 Aandacht voor beide amendementen en ingediende motie bij opstelling van dit ontwerpbestemmingsplan
De principiële keuze welke hoogte kan worden toegestaan bij erfwindmolens is door de gemeenteraad gesteld op een maximale hoogte van 40 m onder aanvullende voorwaarden. Volgens het daarover ingediende amendement dient de aanvrager te onderbouwen waarom de grotere hoogte nodig is gelet op de eigen energiebehoefte. Daarnaast dient de aanvrager in een vroeg stadium met de omwonenden over zijn plannen en over hun wensen in gesprek te gaan en legt het een en ander schriftelijk vast. In de bouwregels is daarom als voorwaarde opgenomen dat het op te stellen vermogen hoofdzakelijk gericht dient te zijn op de eigen energiebehoefte. Ook zijn voorwaarden omtrent de participatie voorafgaand aan de aanvraag omgevingsvergunning in de bouwregels opgenomen.

Met het andere amendement werd het geamendeerde besluit aangevuld met de tekst: In de herziening bestemmingsplan Buitengebied het plaatsen van erfwindmolens toe te staan voor alle inwoners en (agrarische) bedrijven die daar zijn gevestigd om te voorzien in hun eigen duurzame energie. In de afwijkingsbevoegdheid van het geldende bestemmingsplan was reeds opgenomen dat een kleinschalige windmolen binnen een bouwvlak toegelaten kan worden. In de voorgestelde regeling is wederom opgenomen dat een erfwindmolen kan worden toegestaan binnen het bouwvlak dan wel binnen een afstand van ten hoogste 25 m vanaf de bouwgrens. Omdat alle woon- en (agrarische) bedrijfsbestemmingen in het buitengebied zijn voorzien van een bouwvlak hebben alle bewoners van het buitengebied in basis de mogelijkheid om op een duurzame wijze in hun energiebehoefte te voorzien. Uiteraard dient wel aan de overige voorwaarden te worden voldaan, zoals de afstand tot bouwvlakken van derden.

In de motie is verzocht om de minimale afstand tussen de erfmolen en het bouwvlak van de buren te onderbouwen en deze minimale afstand op te nemen in het bestemmingsplan. Zie hiervoor onderdeel 1.1.
Daarnaast is in de motie verzocht te onderzoeken of tijdelijk vergunnen (bv. 30 jaar) tot de mogelijkheden behoort. Op basis van de volgende overwegingen adviseren wij geen maximale instandhoudingstermijn in de regeling op te nemen:

- Omgevingsvergunningen worden in beginsel voor onbepaalde tijd verleend. Zo bevat de huidige regeling voor erfwindmolens, of andere onderdelen in ons bestemmingsplan Buitengebied, ook geen maximale termijn. Er moet naar onze mening een zwaarwegende reden zijn om een maximale termijn op te nemen en die termijn moet ook goed onderbouwd kunnen worden.
- Een bekende uitzondering op bovenstaand principe is de termijn van 25 jaar die voor zonneparken geldt. Die termijn is gesteld in provinciaal beleid en hangt samen met de vraag of zonneparken in de toekomst wel nodig blijven, in combinatie met het ruimtebeslag van deze parken in de groene ruimte. Daarbij is bekend dat de technische levensduur van zonnepanelen beperkt is en dat een rendabele exploitatie in 25 jaar mogelijk is.
- Voor erfwindmolens gaan de overweging zoals die voor zonneparken gelden niet – of in veel mindere mate – op. De technische levensduur van een erfwindmolen is op voorhand moeilijk in te schatten (dit hangt mede af van onderhoud en resultaten van veiligheidskeuringen). Het is niet duurzaam om een erfwindmolen vóór het einde van zijn levensduur al te moeten afbreken.

Al met al zien wij onvoldoende zwaarwegende argumenten om een maximale instandhoudingstermijn in de regeling op te nemen.

1.3 Concrete aanvragen zijn pas na aanpassing van het bestemmingsplan te vergunnen
De voorgestelde aanpassing van het bestemmingsplan brengt met zich mee dat concrete aanvragen pas na vaststelling en in werking treding van het bestemmingsplan 'Buitengebied Raalte, parapluplan erfwindmolens' vergund kunnen worden. Dit is de meest zorgvuldige route, aangezien er bij veel initiatieven kritisch gekeken wordt naar de grotere hoogte. Een principieel besluit over die grotere hoogte in algemene zin is daarom eerst op zijn plaats.

Vervolg
De nieuwsbrief wordt verstuurd en u wordt middels deze informatienotitie geïnformeerd. Daarna zal het ontwerpbestemmingsplan voor een periode van zes weken ter inzage worden gelegd. In deze periode is er gelegenheid om zienswijzen bij u in te dienen. De gemeenteraad weegt de zienswijzen mee bij de (al dan niet gewijzigde) vaststelling van het bestemmingsplan, waarvan de besluitvorming in het eerste kwartaal van 2024 is voorzien.

Communicatie
Met nieuwsbrief worden geïnteresseerden en belanghebbenden op de hoogte gebracht van de vervolgstappen De circa 500 inwoners die in het eerdere beleidsproces over windenergie hebben aangegeven op de hoogte te willen blijven van ontwikkelingen rond windenergie zijn in februari 2023 geïnformeerd over het Rond de Tafelgesprek over het al dan niet toestaan van hogere erfwindmolens. Ook informeerden we andere belanghebbenden zoals LTO Salland, de indieners van aanvragen voor windmolens en de omwonenden die daar reacties op hebben gegeven. Iedereen die dat wilde kon deelnemen aan dit gesprek. Een vijftiental insprekers hebben schriftelijk of mondeling hun standpunten toegelicht. Mede op basis van dit maatschappelijk debat heeft de gemeenteraad een principestandpunt over de toegestane hoogte van erfwindmolens ingenomen en is voorliggend ontwerpbestemmingsplan opgesteld. In een nieuwsbrief worden de voorwaarden/regels van dit beoogde bestemmingsplan voor het plaatsen van erfwindmolens samengevat en worden de vervolgstappen toegelicht.

De nieuwbrief wordt gepubliceerd op de website (www.raalte.nl/windenergie) en per mail toegezonden aan de inmiddels ruim 600 geïnteresseerden die zich voor deze nieuwsbrief hebben aangemeld. Mensen met (specifieke) vragen kunnen contact opnemen met de behandelend ambtenaar.
Daarnaast zal het ontwerpbestemmingsplan op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd in het Weekblad voor Salland, in de Staatscourant en op de website van de gemeente Raalte.

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris
Monique van Esterik

de waarnemend burgemeester
Arco Hofland